

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ, Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS mane discutienda in Scholis Medicorum, die Mercurii decimo-sexto mensis Junii, anno Domini M. DCC. LI.

M. LAURENTIO FERRET, Doctore Medico, Præside.

An Clivi Meudonici situs, ut amœnus, sic salubris?

I.

BEATUS ille, qui procul urbis fumo ac strepitu, dulcem captat ruris auram omni solutus negotio; sibi vivens & amicis numerat sine nube soles. Vides ut surgens sopitas aperiat palpebras roseis aurora digitis, ut variis, quos terræ fructibus appingit, oculi recreentur coloribus, ut miro avium concentu aures demulceantur. Esurienti dulciùs sapit esca, jovis aurâ spontaneam obsonante famem. Agrestia nunc, nunc culta percurrit indefessus; naribus blandè

favet zephirus pennâ jocanti mulcens odoratos flores; indè diurnas emenſus horas, placidæ dat membra nocti. O nimiùm fortunatus, ſi ſua bona norit! Nec tamen ruſticationem ſua ſemper merces ſequitur; non enim omne rus omnia fert commoda. Terra obnoxia cœlo eſt. Sæpè plura nitent humi, ubi cœlo plura ſordent. Fallit aliquandò ſoli facies, & primâ fronte ſalubria incautos decipiunt. Floribus amœnis & pulchrâ fronde ſubridens arbor vacuum non raròo deluſit colonum. Tibi dulce eſt valere in loco? Situm obſerva: montium ac vallium diſpares fortunæ. Non ubivis circumfluit purus aer, molliter ſpirant venti, ſalubris unda manat. Non benigno quemque locum Sol ſalutat aſpectu. Ut à ſitu dulcedo loci, ſic ſalubritas.

II.

SUNT quos ſuper ardua montis culmina penates inſtituiſſe juvat, aquilarum more ſuſpenſos; latè proſpiciunt ii, hinc fortunati ſibi plaudunt. Humiles habitare plagas amant alii, ſolos ſanos viventes clamant in valle. Hunc, ſi juvat umbra & nemorum receſſus; illum, ſi apricum amat campum patiens pulveris atque ſolis; gaudentem in fluminis ripâ hoſpitari; quibuſvis rationibus nunquam dimoveas. Oppidi laudat quiſque rura ſui. Sapit omnium maxime, qui ſalubre dulci miſcet. Tellus depreſſior, imâ latens convalle, ſtagnantibus obruitur aquis, aëre libero ac perflato orbatur: aut horret tempeſtatibus, aut ventis datur ludibrium montis cacumine ſtatio editior. Curvo ſub colle degentem coquit acrior ſolis æſtus. Vapores humidos mittunt ſylvæ & frigus opacum: fibras relaxat & inducit humoribus putredinem unda multa circumfluens, aut proximior amnis. Vicinas præſertim fuge paludes, quæ virus eructant & morbos. Nec ventorum ſperne rationem; diviſum imperium cum elementis habent, ſanitatis fortunas & fata ſecum vehunt; quorum ortus reſpice ſtudioſus. Corpus hebetat & ſolvit plumbeus auſter; aquilo firmat & excitat. Affert ille maturam ſenectutem, longam hic alit adoleſcentiam. Lethali humidus frigore altiùs penetrat ab Occidente ventus, ab Oriente tepens & ſiccus poros reſerat. Ergò locum capies qui ſic ſubſideat in valle, ut aëra laxum excipiat, vel ſic conſurgat in collem, ut ſole nec æſtuet, nec ventis rigeat. Orienti expoſitus, clemens experiatur cœlum, molleſque auras frequentiùs quàm ventos habeat. Sed & aquas obſerva: ut cœli, ſic ſoli ſalubris dant indicia. Seu ſcaturiat è fonte lympha, magno ſeu flumine volvatur, levis & limpida ſtomacho gratior bibitur & ſalubrior. Nec verò tantum fluentes aquæ, ſed & ſponte naſcentes herbæ ſoli indolem eloquuntur. Ex levi enim teneroque ſolo plantularum ſylva pullulans odoros ſiccanteſque ſpargit vapores, cerebro pulmonique perutiles. His gaudenti commodis, ſi detur ſimul longos proſpicere agros, hujus & mens recreatur, & corpus ſervatur incolume. Ubi igitur tot & tanta conſociata inveneris commoda, ibi ſecurus pone larem.

III.

AD Occidentalem Lutetiæ partem, mediâ inter hanc & Verſaliarum urbem viâ, ſecundùm Meridionalem ſequanæ ripam, collis aſſurgit; qui regiam prætexens viam, ab Occidente deſinit in juga Seviana, & versûs meridiem Meudoni lateri accumbit. Jucundo hujus clivo locus ineſt, cui ut decus, ſic & nomen, elegantiâ ſuâ facilè princeps aſpectus aſſeruit. Hîc ſtet contemplator, & avidis oculis mirabili ſpectaculo inhians, velut è ſpeculâ rura circumpatentia proſpiciat. Non per inane vagatur oculus; locorum tantùm exſpatiatus deſerta, hæc plena tædii; non ex alto præ-

ceps cadit in infima nimis, attonitum reddunt caput hæc potiùs quam reficiunt ; non diſtanti nimis limite remota aſpectat, quæ fatigant mentem nedùm recreent. Rident omnia oculis, & animos oblectant ; undique rerum ordo, copia, apparatus. Uno aſpectu metiris horizontem, quem pictoribus vix tantum fingere fas ſit, quantum efficere naturæ fuit promptum ; oculi nullibi blandiùs acquieſcunt. Delicias ruris maritatas artis opibus cerneres ; adeò jucundus eſt, adeò dives vaſtus ille amœnitatis campus ! Sed quid ſpectatorem moror ? Aërias ab Oriente Urbis turres & populoſa ſuburbia, ab Occidente, nemoroſos Sanclovii colles atque palatia miratur. Miratur & ſequanam qui, ubi vectigales Pariſinis nymphis undas devexerit, fugit ab urbe. Multum ſalutat littus fluens amnis, alius ſemper & idem. Nunc medicatis collis Paſſiaci fontibus allabitur, nunc aſpicit illud Martis monumentum, ubi honeſto truncati vulnere, veterani bellatores ſanguine emptâ quiete fruuntur ; mox aſpiciet ſurgentem à fundamentis, jubente Marte altero, æmulam domum, ubi delecta juventus, militiæ rudimentis informata, diſcet petere pulchram, per ignes, per vulnera, mortem. Indè profluens, quaſi captus amœnitate loci, curvo tramite laudati collis oras alluit. Inſulas circum ſuſpenſis ludit aquis, nec, niſi poſt dulces moras, ad Sanclovium properat. Quid plura ? Obſequioſum videre eſt amnem, obverſatam planitiem ſemilunari circuitu ambire. In quâ, quis numeret tot prædia ? Quis tot elegantes villas ? Hîc frequentatum Bononienſe nemus, eique adjacentes vicos aſpice, noſtrates illic elyſios campos & antiqua regum tecta, lætiſſima ubique prata, luxuriem ſegetum, bacchi munera luſtras oculis, continuis non ſine nomine montium jugis, ad Amphitheatri normam diſpoſitis, vaſta circumſcribuntur hæc loca. Talia proſpicit locus ille, utrinque pampineis comitatus collibus, plurimâque à tergo ſylvâ coronatus. O fauſtum clivum, inhoſpitam nuper atque haud tritam tellurem ! Sorte dignus eras aliâ : apta ponendæ domo reperta es area ; ipſe te, *Belviſius*, ſequana, ipſi te colles, ipſa hæc nemora vocabant. Nec operoſæ arti tuum debes nec impenſis decus. Quid enim optanti dives deneget ſolum ? Viſcera aperias ? ſaxoſa ſunt circum circâ : fodias ? calcem, gypſum, arenam, invenire eſt ; egregii fundamina laboris. Nec deeſt nuntia lymphæ glarea ; undique ſcaturiunt rivi. Diceres ad hoc opus gaudentem verſari terram, artificum vota ſuperaſſe. Hinc cœlo novum ſe prodit ædificium. Sed ut opificis labor, ſic laus, iſta ſint. Quod Medicorum eſt tractant Medici. Quæ grata ſæpè ſunt ſana ; ſed quæ ſana, grata magis.

IV.

JAM quàm multa ferat ſalubria fauſtus ille ſitus, audi. Ad Septentrionem leviter declinans, Solique naſcenti obverſatus, primis ejus radiis colluſtratur ; unde, roſcido ſurſùm elevato humore, purgatus aër, pulmone puriſſimus trahitur. Spirantibus & ab ortu & à Septentrione ventis perflatur, juvandæ cutis exhalationi per quam idoneis. Medio collis clivo recumbentis loci ſiccam temperiem laudes. Ut veniens dextrum latus aſpicit Sol, ſic diſcedens curru fugiente lævum vaporat. Nec ea eſt vicinia montium aut proceritas, quæ, Solis geminans incendia, collem faciat æſtuoſum : libero patenti aere fruitur ; nullo, orientem versùs, montium objectu venti diſturbati, planitiei facilè ac liberè incumbentes, per campos feliciſſimè collem versùs excurrunt. Hinc quàm purus aër, quàm abſterſus, ſequanæ, quibus videtur ferri, refrigeratus undis ; ad collem primâ potiſſimùm luce ap-

pellit, & incolas recreat. Hæc venti præſtant; hæc ſequana; qui ſolaribus ubique expoſitus radiis, ſtagnans nunquam, nec citior, leni & æquabili curſu properat, ſingulis vitæ beatioris uſibus & commodis non impar. At quid ego de ſequanâ? Jucundus collis felici enatas ſinu lymphas excipit. Hæ gratæ palato, viſcera facilè permeant; leves ſtomacho, pectoris amicæ, ſitim fugant ſuaviter & explent, appetitum promovent & excitant. Non illæ vel leviſſimam vaſis cruſtam obducunt, non lentè excoquunt legumen, faciles ſubjecto igne penetrari, faciles nativum frigus reſumere. Undis adeò ſalubribus irrigatum ſalubre pronuntiare ſolum, quis dubitet? Quod ni credis, ſolum explora. Diverſis habitatum reperies plantarum familiis, quæ ſuaves inter ſe miſcent odores, cerebro nerviſque gratiſſimos. His inſpiratis, pulmonis fibræ leniter titillatæ roborantur; ſanguini, quovis cardiaco certior, vis additur, ſuccoque digeſtivo virtus imprimitur, omni pharmaco longè ſalubrior. Quod tandem certius ſalubritatis indicium quàm gaudentes ſolo vites? Bacchus amat colles, Bacchus aëris puritatem, & telluris ſalutiferam indolem nuntiat.

V.

EXEGI quæ celebrandi ſitûs erant. Hîc mentem exhilarant oculorum illecebræ; cum aëre ſpiratur, hauritur cum lymphâ ſanitas. Nimiùm ne crede ſenſibus, inquiet aliquis: loci captus dulcedine ſitum ſalubrem citiùs exclamas. Ventos undique deprædiantes, humidos vicini amnis halitus, torrentem totâ die ſolis æſtum, tu inter ſanitatis commoda repoſueris? Quî vigeat inter hæc functionum integritas? undique bellum & inſidiæ; nullo non die, nullâ non horâ mutatur loci temperies: vana meticuloſi verba! clivi recordare ſitum; Meudonici montis tectus culmine, Villadavræique & Sanclovii collibus defenſus, quid à meridie pertimeſcat? Quid ab occidente? Hinc atque indè convallatur locus; Eurique & Boreæ alternis vicibus expoſitus; nec præcipitem Africum decertantem Aquilonibus, nec rabiem timet Noti: at urges; rapidi ſaltem Aquilonis inſultus perferendi: hinc tuſſes, faucium aſperitas, alvi aſtrictio, ſuppreſſio urinæ, frigora, horrores, dolores lateris & pectoris. Hæc ſatis, ô querule; Aquilonis vim lenis Eurus temperat, mulcetque radiis ſol beneficus. Sed quid boream criminaris? ſiccus ille detergit aëra, frigidoque ſpiramine mitigat ſolis ignes. Nec purum amnem incuſa, ferentemque dona ne timeas ſequanam; ut hauſtu ſalubrior nullus, ſic vapore nullus magis innocuus. Quid plura? Potiorem noſti-ne locum? Eſt ubi plus tepeant hyemes? Ubi Syrii æſtum leniat aura gratior? Præſertim verè cùm tempeſtas arridet, floribuſque conſpergit anni tempus herbas viridantes; dulce ridentem clivum laudabo, dulce ſpirantem.

Ergò Clivi Meudonici ſitus, ut amœnus, ſic ſalubris.

Proponebat Pariſiis, SIMON-ANTONIUS BRINGAUD, Pontæſianus, Rothomagenſis, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus, A. R. S. H. 1751, A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1751.